

МАЊИ ПРИЛОЗИ

ТРАГОВИ ЈЕДНЕ СТАРЕ МИГРАЦИЈЕ У СРЕДЊОЈ БОСНИ

У једном крају средње Босне има неколико географских имена, која привлаче на се пажњу јаче, него друга. Гледајући на њихово поријекло и значење нека се од њих не би могла очекивати ту, јер су страна овом босанском крају. Друга се опет истичу тим, што њихова хомонима налазимо и у другим далеким крајевима. Пошто ова имена нијесу ни обична, ни ријетка изазивају помисао, да између босанских и оних у далеким крајевима има неке генетичке везе. Њихова појава у овом босанском крају изненађује и с тога, што се она налазе на релативно малом простору, који обухвата околину Кисељака, Фојнице и Крешева, а само су два-три нешто мало даље одавде. Та су имена *Веруша* у кисељачком крају, *Лопар*, *Дуке*, *Шавник*, *Селаковићи* и *Клисура* у фојничком, *Опогор* (вис) и *Дежевице* у крешевском, *Стањевац* (поток) под Кобиљом Главом, *Грмчар* у Дрозгометви и *Гревићи* у сјеверозападном крају коњичког среза.

Међу њима су несумњиво туђа имена *Клисура*, *Дуке* и *Лопар*, од којих су прва два грчког поријекла, а треће је арбанаског. Грчко поријекло Клисуре и Дука још не значи, да су ова два топономастика постала од Грка, али је несумњиво, да су их донијели људи из даљих, јужнијих крајева. Исто тако и Лопар.

Јужнога су поријекла и остала имена, јер им се хомоними и аналогје налазе на југу. *Шавник* се налази још једанпут у Дробњаку, а *Веруша* у Васојевићима. Близу босанске Веруше се налази локалитет

Котачали, што ће бити исто што и *Каточело*, а то звучи као нека српско-грчка комбинована ријеч. Негдје у Васојевићима ваља тражити и *Селаке*, по којима су се прозвали фојнички *Селаковићи*. Дежевци имају своју аналогију у имену новопазарске ријеке *Дежаве*, а Гривићи у пљеваљском селу *Гревима*. *Опогор* као апелатив долази више пута у немањићким хрисовуљама. Стањевац је назван по неком *Стању*, које име такође долази у немањићким хрисовуљама. Али се јавља и у имену крушевачког (у Србији старих граница) села *Стањева*, у фочанском *Стањеву Брду*, у љубињским (Херцеговина) и црногорским *Стањевићима*. Грмчар је такођер туђ не само овом крају, него уопште Босни и Херцеговини. Као апелатив ријеч *грмчар* није позната у Босни и Херцеговини. Мјесто њега говори се само лончар. У босанско-херцеговачкој топомастици има само један примјер ове врсте, име села *Гранчарева* у требињском крају.

Из горе наведеног се види, да творци ових имена нијесу аутохтони Босанци, него су дошљаци из даљих, јужнијих крајева. У тим крајевима је било и прије, као и данас доминантно православље, а босанска област, у коју су дошли, од давних је времена католичка; задњих 4—5 вијекова и муслиманска. Католиштво овога краја је обиљежено и егзистенцијом старих манастира у Фојници, Крешеву и Високом и средњевијековном бискупијом у жупи Врхбосни. Па ипак се у овој католичкој средини налазе трагови од људи православне вјере и несумњивих јужњака. Шта више два се имена налазе у непосредној близини католичког манастира Фојнице — (*Селаковићи* и *Шавник*).

Изван сваке је сумње, да се у овим именима крију трагови једне старе миграције с југа. Но када је миграција извршена није познато, јер се од свих наведених имена врло рано, год. 1408, спомињу само *Дежевице*. Пошто се ни по чем не може закључити, да су у исто доба постојала и друга имена, не могу се *Дежевице* узети као доказ за старост миграције. Штавише можда је сличност међу *Дежевицама* и *Дежевом* случајна и да међу њима нема никакве друге везе сем имена. Исто тако се не може установити ни начин досељавања. Може се само претпостављати, да је то била једна сеоба, али није искључено, да је досељавање вршено и појединачно кроз дуго времена.

Влад. Скарин

О ПОДМОРСКОМ РЕЉЕФУ БОКЕ КОТОРСКЕ

Профили, који су нацртани према батиметрским картама размера 1:80.000, показују да се у оба уздужна залива Боке Которске, у морињскокаторском и херцегновско-тиватском, дубине повећавају према средини. Негде су дна залива симетрична, а негде асиметрична, али увек имају облик сличан ономе који стварају реке.

По једном уздужном профилу, повученом кроз средину морињско-каторског залива, дно овог залива има симетричан облик, уравњен и са највећом је дубином од 38 м на средини. Стране су доста стрме, нарочито у каторском заливу; ова је страна скоро отсечна, и указује на раседно спуштање. По другом уздужном профилу, који је повучен ближе *Веригама*, на дну морињско-каторског залива је дубина од 46 м, највећа његова дубина. Према *Рисну* на дну залива су подови, који личе на терасе.

Херцег-новско-тиватски залив има дно истих особина као и морињско-каторски. Али, у тиватском делу залива дно је неравно. Те